

Biotechnologisch bedrijf Paques vernieuwt constant en ziet toekomst in het winnen van hoogwaardige producten uit reststromen en zuivering, zoals bioplastic

De Nieuwe Kampioenen

Het FD belicht de komende maanden samen met BNR vernieuwende bedrijven waarvoor Nederland te klein is geworden. De Nieuwe Kampioenen zijn innovatieve groei-bedrijven met een blik over de grens. Met een nieuw product, een nieuwe dienst of technologie dagen deze bedrijven concurrenten uit, maar de start-upfase zijn ze voorbij. Ze zetten hun bedrijfstak op zijn kop. Vandaag biotechnologisch bedrijf Paques.

Het project *De Nieuwe Kampioenen* is financieel mede mogelijk gemaakt door *Grant Thornton*. De sponsor heeft geen enkele invloed op de journalistieke keuzen en redactionele inhoud.

Manon Stravens en Hans Verbraeken
Balk

Het biotechnologisch bedrijf Paques is gevestigd in het Friese dorpje Balk, vlakbij het Sloterveer. Er is watersporttoerisme, verder heerst er rust. Paques boekt geen enorme omzet. Het verkoopcijfer schommelt al jaren tussen de € 50 mln en € 70 mln en de winst tussen de € 2 mln en € 7 mln. Wel ging de omzet in 2015 met 20% omhoog tot een record van € 85 mln, maar in 2016 zal die groei weer lager uitpakken.

Ook het hoofdkantoor en de productielocaties van Paques in Balk zijn niet indrukwekkend, soms wat oud. In 2014 verloren nog twintig werknemers in Balk hun baan. Paques stopte met de productie van stalen onderdelen.

Toch krijgt Paques elke twee weken wel een overnameverzoek, zegt de in 2013 aangetreden directeur Stephan Bocken (53), Zuid-Afrikaan en Belg, woonachtig in Zuid-Duitsland. ‘Maar we zijn niet te koop.’ Het zijn biedingen vanuit de hele wereld.

Saillant is de vier jaar oude 20%-participatie van de rijkste vrouw van Duitsland, Susanne Klatten, via haar beleggingsbedrijf Skion. ‘Zij belegt in bedrijven met geavanceerde duurzame technologie’, aldus Bocken. Vier vijfde van het bedrijf is nog in handen van oud-directeur Jos Pâques (67), zoon van oprichter Johan Pâques. Hij heeft nu zitting in de raad van commissarissen.

Bocken, voorheen werkzaam bij de Duitse papiermachiefabrikant Voith (omzet € 5 mrd), prijst zich gelukkig nu werkzaam te zijn bij een familiebedrijf: ‘Het is een luxe, absoluut. Ik hoef me niet druk te maken om de cijfers voor het volgende kwartaal. We kunnen logische langetermijnbeslissingen nemen, zonder acht te slaan op de kortetermijneffecten op de cijfers.’ Hij roemt ook de focus — ‘de liefde’ — van het bedrijf op technologie en consistentie. ‘Groei is geen driver.’ De nettoschuld — schulden minus kas — van Paques is nul, de netto liquiditeitspositie is ‘prima’.

Paques levert zijn klanten reactoren waardoor die via biologische zuivering bij hun processen minder zoet water verbruiken

Paques mag dan nogal onder de radar vliegen, het staat bij tal van grote industrieën in de hele wereld op het netvlies. Het bedrijf levert zijn klanten reactoren waardoor die via biologische zuiveringsmethoden — met micro-organismen — bij hun processen minder zoet water verbruiken, hun CO₂-emissie vermindern en reststoffen terugwinnen. Bocken geeft er een mooie milieudraai aan: ‘Alles wat we doen is voor het milieu. Alles.’

Ooit bouwde het in 1960 gestarte Paques silo’s. Het schakelde in de jaren zeventig over op mestvergisting en met hulp van technologie van de Universiteit van Wageningen begin jaren tachtig op verkoop van zuiveringsreactoren met micro-organismen voor organisch vervuild water. De onderneming bouwt ze zelf, maar laat ze ook in licentie maken.

Klanten van Paques zijn onder meer de voedingsindustrie, chemie, farmacie, de pulp- en papierindustrie, mijnbouw, brouwerijen, destilleerderijen en de

Paques-medewerkers aan het werk in het testlab in Balk.

FOTO: JASPER JUINEN VOOR HET FINANCIËLE DAGBLAD

fd.nl: meer weten

- Nieuwe Kampioenen fd.nl/kampioenen
- Vorige editie fd.nl/dnk2015

olie- en gassector, over de hele wereld. Het bedrijf werkt voor grote concerns als Coca-Cola, Unilever, Carlsberg, Grolsch, papierfabrikant Smurfit Kappa en Shell.

Paques realiseert 90% van zijn omzet in het buitenland. Van de vierhonderd werknemers zijn er 270 werkzaam op de productievestigingen in China (Sjanghai), India (Chennai, in opbouw), Brazilië (Piracicaba) en de kantoren in Kuala Lumpur (Maleisië) en Wilmington (VS). De Sjanghai-productievestiging is groter dan die in Balk.

‘Dankzij die lokale vestigingen kunnen we goed concurreren. We gebruiken in alle vestigingen dezelfde Nederlandse technologie, maar de oplossingen ontwikkelen we lokaal. Vooral de concurrentie van lokale bedrijven is flink. Ze acteren erg snel, worden vaak zwaar gefinancierd en zijn agressief. In China en elders in Azië wordt in één klap heel veel geld in zulke bedrijven gestoken.’

Mede met het oog op de concurrentie

— ook in Nederland — vernieuwt het bedrijf constant. Het werkt nauw samen met een hele reeks Nederlandse universiteiten, waaronder die van Wageningen, Delft, Twente, Eindhoven, en met het internationaal gezaghebbende waterkennisinstituut Wetsus in Leeuwarden. Dat kenniscentrum is in 2003 mede door Paques opgericht en vormt samen met de Watercampus daar de spil van de in Friesland ontwikkelde ‘Watervalley’ van watertechnologische bedrijven.

Paques ‘spot’ het technisch talent — mensen en bedrijven — zo vroeg mogelijk. Technologen kunnen zich bij Paques verder specialiseren en krijgen ook een commerciële opleiding. Met andere partijen heeft het dit jaar BeStart opgericht, een faciliteit die start-ups in de biobased en circulaire economie versneld helpt groeien.

En Bocken overweegt nieuwe stappen. ‘De groei komt van nieuwe terreinen. We zoeken naar bij zuiveringsprocessen

vrijkomende producten, die meer opbrengen dan de zuivering kost. De helft van mijn R&D is gericht op het proberen deze vraag op te lossen. Ik ben er absoluut van overtuigd dat een groot deel van de toekomst op dat terrein ligt.’

Zo werkt Paques serieus aan het winnen van het bioplastic PHA, ‘polyhydroxyalkanoaat’, uit reststromen, te gebruiken voor verpakkingen. De hamvraag volgens Bocken: ‘Wie gaan in de toekomst het geld maken? De verkopers van installaties of diegenen die bioplastics produceren? We stellen ons die vraag, maar weten het antwoord nog niet.’

Staat dat voor een ingrijpende wijziging van het businessmodel? Waarvoor veel meer kapitaal nodig is? ‘Een dramatische wijziging’, stelt Bocken. ‘Maar ik wil niet speculeren, mijn aandeelhouders vrees aanjagen. Voor onze productiemethoden is wel veel minder kapitaal nodig dan voor chemische processen.’